

LOF: korte voedselketens met verstrekkende gevolgen

Voedselketens transparanter en korter maken door meer streekproducten te gebruiken en lokale producenten een eerlijke prijs te bieden; dat is het doel van het Limburgs Offensief Food (LOF). In samenwerking met Nevi zetten F-Fort en Diverzio LOF op. Het programma bestaat uit een reeks masterclasses en bootcamps, waarvan de laatste in februari 2021 zal plaatsvinden. Bert Vliex, senior adviseur bij F-Fort en programmamanager, vertelt ons meer over de totstandkoming, uitrol en toekomstige ontwikkelingen van het project.

1. Hoe ben je betrokken geraakt bij LOF?

“De Rabobank had mij vanuit F-Fort ingehuurd om via een pilot de interesse van de Limburgse agrarische sector en zorginstellingen te peilen voor duurzame, gezonde voeding en korte ketens. En om te onderzoeken wat de mogelijkheden zouden zijn om de wortels van boer Jan opgediend te krijgen in het restaurant van een ziekenhuis. De eerste reacties uit het veld waren positief. Dat smaakte naar meer, dus kwam er een vervolg van de pilot. Al snel werd duidelijk dat dit traject de potentie zou hebben om bij te dragen aan de internationale duurzaamheidsdoelstellingen (SDGs of Sustainable Development Goals) op het gebied van voedselverspilling. Daardoor werd de link al snel gelegd met Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) en werd Nevi als samenwerkingspartner aangehaakt. Samen met F-Fort schreven ze een programmaplan. “Uiteindelijk kregen we subsidie vanuit de provincie Limburg, het Europese Landbouwfonds en de lokale Rabobank om dit plan op te zetten en uit te rollen.”

‘Oftewel: voedselverspilling neemt ook af.’

“Het programma bestaat uit masterclasses en bootcamps. De masterclass ‘Gezonde Korte Ketens’ is opgezet door Diverzio en is vooral gericht op de agrariër: hoe kun jij jouw product bij de doelgroep, de zorginstellingen in dit geval, pitchen? Ook matchten we in de laatste masterclass de deelnemers met zorginstellingen uit Limburg. De insteek van de bootcamps is een stuk breder. Met alle ketenpartijen, denk aan onder andere zorginstellingen, onderwijsinstellingen, agrarische belangenorganisaties en lokale cateraars, gaan we op zoek naar de mogelijkheden om de keten transparanter te maken en een ‘true price’ voor producten te berekenen. We proberen daarbij de schuttingen tussen deze verschillende partijen af te breken.

Dat heeft al geleid tot enkele pilots. Zo gaat het Maastricht UMC+ op kleine schaal kijken of het mogelijk is met streekproducten te werken. Ook willen zij onderzoeken hoe ze bij toekomstige aanbestedingen meer aandacht kunnen creëren voor het inkopen van duurzame producten.”

2. Wat is de maatschappelijke impact van het LOF-traject?

“We moeten ons realiseren dat de kortste keten, niet per definitie de duurzaamste keten is. Al gaat dit vaak wel hand in hand. Het positieve effect van korte ketens werkt door in veel andere zaken. Hoe korter de ketens, hoe kleiner de afstand is die ons voedsel per vrachtwagen, boot of vliegtuig hoeft af te leggen. Dat draagt bij aan de CO₂-reductie die we mondiaal nastreven. De agrariër op zijn beurt kan met trots laten zien dat hij goede, gezonde producten levert en zal uiteindelijk een betere prijs gaan verdienen. De zorginstellingen kunnen op hun beurt eten op-dienen dat patiënten graag tot zich nemen. Dat bevordert het herstel, waardoor weer minder medicatie nodig is. Ook verkleint het de kans dat een portie in de cliënt verdwijnt. Oftewel: voedselverspilling neemt ook af.”

“Ook in bredere zin heeft het korter en transparanter maken van de voedselketens een positieve impact. Via storytelling kunnen we namelijk het imago van de agrarische sector verbeteren door aan te tonen dat de duurzame productie van etenswaar ook kan bijdragen aan het behalen van de SDGs, het opzetten van een circulaire economie en het al genoemde reduceren van de CO₂-uitstoot. Uiteindelijk zal het bedrijfsleven dan gaan inzien dat het maatschappelijk

verantwoord inkopen van voedsel een gezond verdienmodel oplevert.”

‘Dit soort trajecten kun je vergelijken met een druipsteengrot: dat druppelt maar door tot er jaren later uiteindelijk iets waarneembaar verandert.’

“En waarom stoppen bij de zorginstelling en het bedrijfsleven? We proberen ook het onderwijs zo veel mogelijk te betrekken. Zo hebben studenten van de Hogeschool Utrecht als eindopdracht een profiel gemaakt van streekproducenten die hebben deelgenomen aan de Masterclass. In twee pagina's vertellen de studenten over het agrarische bedrijf, het product, de kwaliteit en de boer. Weer een andere student is momenteel bezig om een fiets- en wandelroute uit te zetten die je meeneemt langs alle agrariërs in de buurt. Bij elk van hen haal je een ingrediënt op en vertelt de boer hoe en waarom hij juist dit product produceert. Aan het einde van de rit heb je een hele maaltijd bij elkaar gesprokkeld die in het restaurant aan het einde van de route voor je wordt bereid.”

3. Hoe zie jij de toekomst na afronding van het LOF-traject?

“Dit soort trajecten kun je vergelijken met een druipsteengrot: dat druppelt maar door tot er

jaren later uiteindelijk iets waarneembaar verandert. Wij proberen nu de zaken te versnellen door partijen te verbinden en samenwerking aan te jagen. Maar de grootste uitdaging waar wij nu voor staan, is om te zorgen dat alles wat vanuit LOF is ontstaan ook voortgezet zal worden na afronding van het traject. Daarom zijn we bezig met het opzetten van een community, zodat de deelnemers van LOF het samenwerken en kennisdelen kunnen voortzetten.”

“Ook zijn we bezig met het opzetten van het platform Plateau Hub, vernoemd naar het Plateau van Margraten in Zuid-Limburg. Dit platform brengt de vraag naar lokale producten samen met het aanbod van streekproducenten. Op deze manier hopen we de keten ook weer een stukje transparanter te maken, zodat iedereen straks kan zien waar elk dubbeltje van de kostprijs blijft hangen. En zo'n centrale marktplaats maakt MVI voor het bedrijfsleven ook weer een stuk aantrekkelijker. Het is voor hen namelijk een stuk makkelijker als alle kleinschalige initiatieven op het gebied van duurzame, lokale voeding in Nederland straks in één online etalage te bekijken zijn.”

“Een community, het Plateau Hub platform, pilots met ziekenhuizen en spin-offs met studenten; LOF heeft de trein in beweging gebracht, maar we zijn bij lange na nog niet bij het eind-

station. We zijn nu al bezig met een follow-up van LOF, waarin we willen kijken in hoeverre een Europese aanbesteding door middel van proeftuinen kan bijdragen aan het verbinden van partijen. Dat is echt uniek. Daarin zie ik nadrukkelijk een rol voor Nevi en F-Fort weggelegd. Zij zijn een centrale spil in de bewustwording rondom MVI. Zij hebben altijd een vinger aan de pols als het aankomt op lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en zetten daar expertise tegenover. Met deze kennis en expertise en hun netwerk zouden ze proeftuinen kunnen opzetten die de ruimte bieden voor innovatieve ideeën op het gebied van MVI en duurzame voedselketens.”

“Een van de deelnemers aan de LOF-community moet Q1 volgend jaar een aanbesteding doen. We willen met hen naar de mogelijkheid kijken om deze aanbesteding via zo'n proeftuin te laten verlopen. Dan kunnen we op basis daarvan een kader vormen voor de volgende stappen van dit verhaal. De deelnemers aan de community die wij aan het opzetten zijn, hebben al aangegeven dat zij in zo'n kader willen blijven participeren. Dan krijg je een denktank of klankbordgroep die gaat voortborduren op wat we al bereikt hebben en het elke keer een stukje verder tilt. Het ultieme doel? Dat de provincie Limburg geheel zelfvoorzienend kan leven van haar eigen lokale producten.”

---

*‘Nevi en F-Fort zijn
een centrale spil in de
bewustwording rondom MVI’*
